Instanţa de fond: Judecătoria Chişinău, sediul Central (jud. G. Mîţu)
Dosarul nr. 2ai-327/24 (2-21100711-02-2ai-25112024)

D E C I Z I E

17 martie 2025 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru

Având în componenţa sa:
Preşedintele completului, Sîrbu Victoria
judecătorul Braga Angela și Cașcaval
Judecătorii Andrei

examinând în ordine de apel, apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 01 noiembrie 2024, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Serviciul Fiscal de Stat către Popova Irina, cu privire la atragerea la răspundere subsidiară,

C O N S T A T Ă:

Poziția instanței de fond:

La 26 februarie 2024 Serviciul Fiscal de Stat a depus o cerere către Popova Irina, cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere ale debitorului insolvabil SRL „Resentarix”.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Central nr.2i-343/21 din 04.11.2021 s-a intentat procesul de insolvabilitate şi s-a dispus iniţierea procedurii simplificate a falimentului faţă de „Resentarix” SRL c/f 1002600029196, cu sediul în *****, în calitate de lichidator a fost desemnat administratorul autorizat - dl Tudor Ambrosi, deţinătorul autorizaţiei nr.76 din 14.01.2015.

Ulterior, în cadrul şedinţei de validare a creanţelor, au fost validate creanţele Serviciului Fiscal de Stat în sumă totală de 604.829,30 lei, constituită din: creanţe chirografare de rangul III (plăţi de bază) – 308.437,97 lei; creanţe chirografare de rangul VI (majorări de întârziere, amenzi) – 296.391,33 lei. Obligaţiile fiscale menţionate cuprind perioada de activitate a contribuabilului anterior intentării procesului de insolvabilitate, care s-au format în baza dărilor de seamă prezentate de contribuabil.

Relevă că, debitorul SRL „Resentarix” nu dispune de bunuri care ar putea fi valorificate întru stingerea creanţelor validate, iar pe conturile bancare lipsesc mijloacele financiare, astfel se constată că unica modalitate de stingere a creanţelor validate ale Serviciului Fiscal de Stat este atragerea la răspundere subsidiară a

membrilor organelor de conducere a debitorului prin prisma art. 247, 248 al Legii insolvabilităţii.

Declară reclamantul că, potrivit Sistemului Informaţional Automatizat al Serviciului Fiscal de Stat, director al SRL „Resentarix” din data de 15.02.2006 până la data intentării procesului de insolvabilitate este înregistrată dna Irina Popova, care este pasibilă de a fi atrasă la răspundere subsidiară în conformitate cu normele precitate supra.

Susține că, unul din temeiurile care probează temeinicia cererii privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a SRL „Resentarix” constituie acţiunile prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilităţii, şi anume, ţinerea unei contabilităţi contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire.

Consideră că, încălcările constatate, menţionate supra, comise de către administratorul statutar al SRL „Resentarix”, reprezintă temei de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului prevăzut la art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilităţii nr. 149/2012. Reiterând cele spuse şi raportându-le la temeiurile invocate, se poate concluziona cu certitudine că Popova Irina, în calitatea de conducător al entităţii juridice, a încălcat obligaţiile prevăzute de mai multe acte normative cu privire la ţinerea contabilităţii, fapt prin care a comis acţiuni prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilităţii.

Relevă că, un alt temei ce probează temeinicia cererii privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere constituie acţiunile prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. h) a Legii insolvabilităţii, determinate prin nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14.

Indică că, conform contului curent detaliat pentru perioada 01.01.2013-04.11.2021, s-a constatat că, debitorul prezenta dări de seamă, calculând suma obligaţiei fiscale pentru clasificaţiile bugetare, însă fără a stinge suma obligaţiilor calculate (ultima achitare a debitorului a avut loc la data de 21.01.2013 în mărime de 100,00 lei la clasificaţia taxa pe valoarea adăugată la mărfurile produse şi serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova).

Invocă că, debitorul SRL „Resentarix” a continuat să prezinte dări de seamă, dar achitări întru stingerea obligaţiilor faţă de BPN nu a efectuat, ultima fiind prezentată la data de 26.07.2021, darea de seamă forma TL13 (taxa pentru amenajarea teritoriului), precum şi darea de seamă forma IPC21 (impozitul pe venitul reţinut din salariu).

Consideră că, debitorul nominalizat s-a aflat în incapacitate de plată începând cu data de 21.01.2013. Respectiv, acesta era obligat în conformitate cu prevederile art.14 alin.(3) din Legea insolvabilităţii, în termen de 30 de zile să depună în instanţa de insolvabilitate cererea introductivă privind intentarea procedurii de insolvabilitate faţă de sine, obligaţie neîndeplinită de către debitor, fapt care constituie temei pentru

atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere prevăzut la art. 248 alin.(l) lit. h).

De menţionat că, pentru încălcarea legislaţiei cu privire la insolvabilitate, manifestată prin nedepunerea de către debitor a cererii introductive, potrivit art. 288 Cod Contravenţional, directorul Popova Irina a fost sancţionată cu amendă contravenţională, conform procesului-verbal cu privire la contravenţie seria MF nr. 169185 din 26.05.2021.

Precizează că, directorul dna Popova Irina, în calitate de conducător al SRL „Resentarix", precum şi factor de decizie a debitorului în temeiul atribuţiilor ce le revenea, urma să cunoască situaţia economică şi juridică a întreprinderii şi faptul că, SRL „Resentarix" se află în dificultate financiară şi să adopte deciziile corespunzătoare privind depunerea cererii introductive cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate faţă de sine.

Restanţele întreprinderii insolvabile, inclusiv faţă de creditorul Serviciul Fiscal de Stat au apărut în perioada când dna Irina Popova, gestiona întreprinderea insolvabilă, iar prin acţiunile sale a cauzat apariţia stării de insolvabilitate a întreprinderii.

Afirmă reclamanta că, referitor la prejudiciul la care pot fi obligaţi să-l repare subiecţii prevăzuţi la art. 247 din Legea insolvabilităţii, acesta nu poate fi mai mare decât, o parte din pasivul debitorului insolvabil. O parte din pasiv poate fi chiar partea rămasă neacoperită, adică întreg pasivul, în speţă, pasivul debitorului SRL „Resentarix", format din creanţele validate şi neexecutate faţă de creditorul Serviciul Fiscal de Stat constituie, după cum s-a menţionat, suma de 604.829,30 lei, care urmează a fi încasată de la directorul dna Popova Irina.

Relevă că, membrii organelor de conducere ai debitorului până la momentul depunerii cererii introductive de către Serviciul Fiscal de Stat nu a întreprins măsuri prevăzute de legislaţie în vederea stingerii restanţei.

Opinează că, se constată întrunirea tuturor condiţiilor pentru atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a SRL „Resentarix", existenţa prejudiciului, comiterea faptelor ilicite, existenţa legăturii de cauzalitate între fapta ilicită şi prejudiciu şi vinovăţia persoanei a cărei răspundere se solicită.

Solicită Serviciul Fiscal de Stat, atragerea la răspundere patrimonială subsidiară membrul organului de conducere al debitorului SRL „Resentarix" în persoana administratorului statutar Popova Irina și încasarea de la Popova Irina în masa debitoare creanța validată și nestinsă a Serviciului Fiscal de Stat în sumă totală de 604.829,30 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 01 noiembrie 2024, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Serviciul Fiscal de Stat către Popova Irina privind atragerea la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere al debitorului insolvabil SRL „Resentarix".

Solicitarea apelantului:

La 07 noiembrie 2024 Serviciul Fiscal de Stat, a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 01 noiembrie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii.

La 25 noiembrie 2024 cauza dată a fost repartizată judecătorului Sîrbu Victoria, membrii completului fiind judecătorii Braga Angela și Cașcaval Andrei.

Argumentele părților:

În motivarea cererii de apel a indicat motive de fapt și de drept similare celor expuse în cererea din 26 februarie 2024, reiterând că Popova Irina deţinând funcţia de administrator statutar până la intentarea procesului de insolvabilitate faţă de SRL „Resentarix" a contribuit la ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire.

Menționează apelantul că, fapta (inacţiunea) prejudiciabilă a fost constituită prin ţinerea unei contabilităţi contrare prevederilor legii, care a dus debitorul în mod vădit la incapacitate de plată. Prin urmare, în conformitate cu argumentele de fapt şi de drept invocate, se constată cu certitudine că starea de insolvabilitate a debitorului a apărut în rezultatul acţiunilor/inaţiunilor administratorului statutar Popova Irina.

Cu referire la argumentul instanţei de insolvabilitate, precum că nu a fost stabilită data survenirii stării de insolvabilitate şi termenul de depunere a cererii introductive, nu s-a probat legătura cauzală dintre suma pretinsă de reclamant şi inacţiunea administratorului statutar al SRL „Resentarix" - dna Popova Irina de nedepunere a cererii introductive în termenul prevăzut de art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilităţii nr. 149/2012, relevă dispozițiile art. 14 Legea insolvabilității.

Consideră că, se constată cu certitudine că debitorul a intrat în supraîndatorare şi incapacitate de plată cu mult anterior depunerii cererii introductive. Mai exact, ultima plată la bugetul public naţional, a fost efectuată la data 21.01.2013, la clasificaţia taxa pe valoarea adăugată la mărfurile produse şi serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova. Respectiv, nu pot fi luate în consideraţie argumentele instanţei precum că, aceste date nu au fost concretizate.

Comunică că, acţiunea ilicită a făptuitorului constă în gestionarea defectuoasă a companiei SRL „Resentarix", manifestată prin neexecutarea obligaţiilor companiei faţă de terţi în concordanţă cu prevederile art. 775 Cod civil. Astfel, constată că prin acţiunile/inacţiunile membrului organelor de conducere a SRL „Resentarix", Serviciul Fiscal de Stat a fost prejudiciat cu suma totală de 604.829,30 lei.

Opinează că, instanţa de insolvabilitate nu a ţinut cont de probele prezentate de Serviciul Fiscal de Stat în cadrul examinării cauzei.

Verificarea termenului de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 8 alin. (1) Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012, hotărârile instanţei de insolvabilitate pot fi atacate cu apel în termen de 15 zile de la data pronunţării dispozitivului, cu excepţiile prevăzute în prezenta lege.

Termenul de apel, precum şi apelul declarat nu suspendă executarea hotărârilor instanţei de insolvabilitate.

La caz, Colegiul Civil a constatat cu certitudine că, hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 01 noiembrie 2024 a fost atacată de către apelantul Serviciul Fiscal de Stat, la 07 noiembrie 2024.

Astfel, raportând la normele legale precitate la circumstanțele speței, Colegiul civil consideră că apelul declarat de către Serviciul Fiscal de Stat, este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de apel:

Studiind apelul declarat şi materialele cauzei, Colegiul consideră apelul ca fiind neîntemeiat şi pasibil de a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 1 alin. (4) Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, procesul de insolvabilitate se desfăşoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art. 8 alin. (6) Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de până la 60 de zile de la data intentării procedurii de apel, în condiţiile examinării cauzei în primă instanţă. Instanţa de apel poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar.

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe.

Potrivit dispoziţiilor art. 118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

În conformitate cu art. 373 alin. alin. (1) și (2) CPC, (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

(2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Astfel, instanţa de apel, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe, constată că aceasta urmează a fi menţinută, ori, concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sunt în corespundere cu circumstanţele cauzei şi normele de drept material au fost aplicate corect.

Din materialele cauzei se atestă că, la 06 iulie 2021 Serviciul Fiscal a înaintat Judecătoriei Chișinău, sediul Central o cerere introductivă în vederea intentării în privința debitorului SRL „Resentarix” al procedurii de insolvabilitate.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 15 iulie 2021, s-a admis spre examinare cererea introductivă înaintată de creditorul Serviciul Fiscal de Stat privind intentarea procesului de insolvabilitate în privinţa debitorului SRL „Resentarix”.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 04 noiembrie 2021, s-a admis cererea introductivă depusă de creditorul Serviciul Fiscal de Stat privind intentarea procesului de insolvabilitate față de debitorul SRL „Resentarix”, s-a constatat insolvabilitatea debitorului şi s-a intentat proces de insolvabilitate faţă de SRL „Resentarix”, c/f 1002600029196, cu sediul în mun. Chișinău, șos. Muncești, 799/8, MD-2029, cu dispunerea inițierii procedurii simplificate a falimentului și dizolvarea SRL „Resentarix”.

La 26 februarie 2024, Serviciul Fiscal de Stat a înaintat cerere privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului în persoana pârâtului Popova Irina.

Prima instanță, prin hotărârea din 01 noiembrie 2024, a respins cererea de chemare în judecată cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere ale debitorului insolvabil SRL „Resentarix”, Popova Irina, înaintată de Serviciul Fiscal de Stat.

Potrivit prevederilor art. 247 alin. (1) Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, (1) În sensul prezentei legi, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfăşoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei ţărăneşti (de fermier), administratorii societăţilor comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii şi membrii comisiilor de lichidare, contabilii.

(2) Prevederile alin.(1) se aplică persoanelor care deţineau funcţiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum şi celor care au deţinut aceste funcţii pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Potrivit art. 248 alin. (1) Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, la cererea administratorului insolvabilităţii/lichidatorului, a comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, instanţa de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere şi/sau de supraveghere, precum şi de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele acţiuni:

a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal;

b) desfăşurarea unei activităţi comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului;

c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului şi/sau deturnarea (ascunderea) unei părţi din activul debitorului;

d) procurarea de fonduri pentru debitor la preţuri exagerate;

e) ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire;

f) dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată;

g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăţilor, de a se plăti cu preferinţă unui creditor în dauna celorlalţi creditori;

h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14;

i) comiterea cu intenţie a altor fapte care au cauzat insolvabilitatea debitorului.

(5) Termenul de prescripţie pentru acţiunea prevăzută la alin.(1) este de 3 ani. Termenul începe să curgă de la data în care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat insolvabilitatea, dar nu mai târziu de 2 ani de la data hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate.

(6) În toate cazurile, asupra acţiunii prevăzute la alin.(1), instanţa de insolvabilitate se pronunţă prin hotărîre, care poate fi contestată cu apel de persoanele vizate în ea.

Din această prevedere legală rezultă că tragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere ale debitorului nu operează în mod automat, ci urmează ca administratorul insolvabilităţii/lichidatorului să probeze, conform art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, iar instanţa să constate acţiunile/ inacțiunile lui Popova Irina care ar fi dus la apariţia stării de insolvabilitate a debitorului, precum şi imputabilitatea acestor acţiuni anume lui.

Or, răspunderea subsidiară reprezintă o formă a răspunderii juridice clasice, iar atragerea persoanei culpabile la măsurile coercitive ale statului prin intermediul instanţelor de judecată presupune stabilirea prin probe pertinente şi concludente a următoarelor elemente esenţiale: fapta ilicită, vinovăţia, legătura cauzală dintre faptă şi urmările provocate.

La fel, caracterul special al răspunderii juridice reglementate de art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilităţii, rezidă în obligarea persoanelor cărora le este imputabilă apariţia şi cauzarea stării de insolvabilitate a debitorului la suportarea datoriilor ultimului. Norma legală citată specifică în mod exhaustiv categoria faptelor considerate ilicite şi prejudiciul cauzat – provocarea sau contribuirea la insolvabilitatea debitorului (incapacitatea de plată sau supra îndatorarea) precum şi legătura de cauzalitate între fapta săvârşită cu vinovăţie şi prejudiciul cauzat.

În cazul în care cererea privind antrenarea răspunderii subsidiare este introdusă

de administratorul insolvabilităţii sau lichidator, cât și în cazul în care cererea este introdusă la iniţiativa comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, aceasta este fundamentată, de regulă, pe datele și informaţiile furnizate prin raportul administratorului insolvabilităţii, prevăzut la art. 114 din Legea insolvabilităţii, cu indicarea faptelor ilicite pentru care ar putea fi angajată răspunderea personală patrimonială a persoanelor menţionate la art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilităţii.

În temeiul art.15 alin. (1) Legea insolvabilităţii, în cazul insolvabilităţii debitorului din culpa fondatorilor (membrilor) lui, a membrilor organului executiv sau a unor alte persoane care au dreptul de a da indicaţii obligatorii pentru debitor ori care pot influenţa în alt mod acţiunile debitorului (insolvabilitate intenţionată), aceştia poartă răspundere subsidiară solidară faţă de creditori în măsura în care bunurile debitorului sunt insuficiente pentru executarea creanţelor creditorilor.

Astfel, din informației despre contribuabilul SRL „Resentarix” rezultă că, pârâta Popova Irina a exercitat funcția de administrator al SRL „Resentarix”. (f.d.17-20)

Procesul de insolvabilitate față de SRL „Resentarix” a fost inițiat prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 04 noiembrie 2021.

Astfel, deținerea de către Popova Irina a calității de administrator în ultimele 24 de luni anterioare intentării procesului, se asimilează persoanelor pasibile tragerii la răspundere subsidiară.

Se va evidenția faptul că, reclamantul Serviciul Fiscal de Stat a invocat ca temei de atragere la răspundere subsidiară prevederile art. 247, 248 alin. (1), lit. e) și h) din Legea insolvabilității.

Analizând probatoriul prezentat, raportat la prevederile legale, citate supra, Completul judiciar consideră că prima instanță corect și justificat a concluzionat asupra netemeiniciei cererii de atragere la răspundere subsidiară înaintată de Serviciul Fiscal de Stat, or în vederea angajării răspunderii subsidiare al membrului organelor de conducere al debitorului insolvabil, urmează a fi identificată şi stabilită vinovăția ultimului manifestată prin cauzarea stării de insolvabilitate, întrucât prevederile art. 248 alin. (1) Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012 prevăd expres temeiurile angajării acestei forme de răspundere, iar la caz, careva din condițiile date nu a fost identificată, nefiind administrate probe în acest sens.

Astfel, cu referire la temeiul identificat de Serviciul Fiscal de Stat prevăzut la art.248 alin. (1), lit. e) Legea insolvabilității – ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire, Completul specializat va reține următoarele.

În acest sens, reclamantul nu a argumentat şi nici nu a menționat cum anume pârâta a comis acest delict, iar la dosar lipsesc în acest sens careva probe pertinente şi admisibile, din care ar rezulta comiterea de către pârât a faptelor prevăzute de art. 248 alin. (1), lit. e) din Legea insolvabilității, contrar prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de

procedură civilă.

În acest sens, Colegiul civil evidențiază că, nu au fost prezentate probe pertinente şi admisibile, care să dovedească faptul că starea de insolvabilitate a fost cauzată anume prin aceste fapte. Astfel, nu a fost dovedită existenţa legăturii cauzale directe între faptele ilicite imputate şi insolvabilitatea SRL „Resentarix”.

Prin urmare, nu poate fi atrasă intimata Popova Irina la răspunderea subsidiară, în condițiile în care nu au fost prezentate careva probe, care să certifice faptul că debitorul şi/sau pârâta au comis faptele imputate, la caz, nefiind identificat nici faptul că aceasta ar fi fost atrasă la răspundere contravențională în baza art. 295 Cod contravențional pentru încălcarea regulilor de organizare şi de ținere a contabilității, de întocmire şi prezentare a rapoartelor financiare sau la răspundere pentru încălcare fiscală în baza art. 257 Cod fiscal pentru încălcarea regulilor de ţinere a contabilităţii şi a evidenţei în scopuri fiscale.

În aceste condiții corect a statuat prima instanță, că în condițiile în care pârâtului îi este imputată fapta prevăzută de art. 248 alin. (1) lit. e) Legea insolvabilității, reclamantul urmează să probeze în cadrul examinării acestei cauze nu doar această faptă prin raportare la prevederile art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității, ci și legătura cauzală dintre această faptă și suma pretinsă a fi încasată de la pîrît, ceea ce nu s-a realizat pe parcursul examinării cauzei, contrar prevederilor art. 118 alin. (1) CPC.

Astfel, nu a fost demonstrată prin prisma acestei norme existența componenței delictului civil și prejudiciul cauzat întreprinderii/masei debitoare ca consecinţa directă a abaterilor săvârșite de către administratorul – Popova Irina, iar pe cale de consecință, cu referire la temeiul prevăzut de art. 248. alin. (1) lit. e) Legea insolvabilității, instanţa de judecată a stabilit cert că, la caz, nu sunt întrunite condițiile răspunderii civile delictuale față de pârât.

Cu referire la temeiul atragerii la răspundere subsidiară invocat de Serviciul Fiscal de Stat prevăzut la art. 248. alin. (1) lit. h) Legea insolvabilității, Completul judiciar reține următoarele.

Conform art. 14 alin. (3) Legea insolvabilității, debitorul este obligat să depună cerere introductivă indiferent de valoarea creanţelor ajunse la scadenţă. Cererea introductivă se depune imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile de la data survenirii temeiurilor indicate la alin.(2) din prezentul articol şi la art.10 alin.(2).

Iar dispozițiile alin. (4) al aceluiași articol relevă că, dacă debitorul nu depune cerere introductivă în cazurile şi în termenul prevăzut în prezentul articol, persoana care, în conformitate cu legislaţia în vigoare, are dreptul de a reprezenta debitorul, asociaţii cu răspundere nelimitată şi lichidatorii debitorului răspund subsidiar în faţa creditorilor pentru obligaţiile apărute după expirarea termenului prevăzut la alin.(3). Aceste persoane sînt trase la răspundere contravenţională în conformitate cu legea.

Astfel, inacţiunea prevăzută de art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității, adică nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform

prevederilor art. 14, spre deosebire de celelalte temeiuri, prevăzute în art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității, are specificul său şi anume: inacţiunile prevăzute la acest articol nu duc la apariţia stării de insolvabilitate, or, anume apariţia acestei stări de insolvabilitate îl obligă pe administratorul societăţii comerciale să depună cerere introductivă; nedepunerea cererii introductive, duce la încasarea doar a obligaţiilor, apărute după expirarea termenului prevăzut la art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilităţii, neavând relevanţă suma creanţelor validate în cadrul procesului de insolvabilitate.

Corespunzător, pentru atragerea la răspundere subsidiară prin prisma acestui articol, urma a fi stabilită data survenirii stării de insolvabilitate, termenul limită de depunere a cererii introductive, *obligaţiile, apărute după expirarea acestui termen*.

Din sensul normelor de drept, citate mai sus, se atestă că, pentru identificarea neexecutării obligației administratorului unei societăţi comerciale de a depune cerere introductivă, urmează iniţial de a fi determinat concret momentul survenirii temeiurilor de insolvabilitate în raport cu activitatea debitorului.

Apelantul, Serviciul Fiscal de Stat, în cererea sa indică că administratorul întreprinderii SRL „Resentarix”, Popova Irina urma să depună cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate în termen de 30 de zile din 21.04.2013, referindu-se în acest sens la ultima plată la Bugetul public național la 21.01.2013, ceea ce în opinia apelantului denotă incapacitatea de plată a acestuia.

La caz, se constată că, acest argument este neîntemeiat or, deși apelantul a indicat că, din 21.04.2013 administratorul SRL „Resentarix” urma să depună cererea introductivă, acest fapt nu reprezintă şi faptul că întreprinderea SRL „Resentarix”, în acea perioadă, a fost în incapacitate de plată, alte argumente pertinente în susținerea cererii de chemare în judecată în temeiul art. 248 alin. (1) lit. h) al Legii insolvabilității apelantul nu a indicat.

Cu toate acestea, apelantul la înaintarea acțiunii nu a prezentat probe pertinente şi admisibile, care să dovedească faptul că este cunoscut momentul survenirii incapacității de plată a debitorului şi că, ulterior expirării termenului de înaintare obligatorie a cererii introductive, creanțele față de reclamant s-au majorat.

Astfel, survenirea temeiului general de intentarea a procesului de insolvabilitate poate fi determinat doar în coraport cu starea financiară generală a societăţii comerciale, existenţa sau lipsa bunurilor mobile şi imobile, a rulajelor financiare pe conturile bancare deţinute, precum şi alte date care descriau tabloul patrimonial al debitorului la data indicată.

Prin urmare, instanța de insolvabilitate corect a stabilit că în speță, nu a fost dovedită existenţa legăturii cauzale directe între faptul nedepunerii cererii introductive şi insolvabilitatea SRL „Resentarix” și solicitarea apelantului nu întrunește temeiurile de atragere la răspundere subsidiară a pârâtului prevăzut la art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

Totodată, se reține că trimiterea reclamantului precum că Popova Irina ar fi fost

atrasă la răspundere contravenţională în baza art. 288 Cod contravenţional pentru nedepunerea cererii introductive în termenul stabilit de lege este una eronată.

Corespunzător, actele cauzei denotă cert și clar faptul că, procesul-verbal cu privire la contravenție Seria/nr. MF 169185 din 26 mai 202,1 prin care pîrîtei Popova Irina i s-a aplicat sancțiune contravențională în baza art. 288 Cod contravențional pentru nedepunerea în termenul prevăzut de lege a cererii introductive (f.d.49), a fost anulat.

La caz, prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04 mai 2022 s-a admis contestaţia făptuitorului Popova Irina împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie Seria/nr. MF 169185 din 26 mai 2021, încheiat de către Serviciul Fiscal de Stat, în baza art. 288 din Codul contravenţional, cât şi a deciziei de aplicare a sancţiunii contravenţionale, fiind încetat procesul contravenţional pornit în privinţa cet. Popova Irina, pentru săvârşirea faptei contravenţionale prevăzute de art. 288 din Codul contravenţional, în temeiul art. 461 coroborat cu art. 441, alin. (1) lit. f) Cod contravenţional. (f.d.56 verso – 58)

Prin urmare, reieșind din faptul că nu a fost demonstrat când anume a început incapacitatea de plată a SRL „Resentarix”, nu poate fi determinat nici momentul apariției obligaţiei debitorului de a înainta cerere introductivă.

În acest context, corect statuează prima instanță că, la materialele dosarului nu au fost anexate careva de probe, din care ar rezulta cert data la care a survenit starea de insolvabilitate a SRL „Resentarix”, or, faptele invocate de apelantul-reclamant sunt neconfirmate prin careva mijloace de probă, întrucât doar faptele cert stabilite în procesul examinării cauzei, confirmate prin probe admisibile și pertinente justifică atragerea la răspunderea subsidiară al fostului administrator.

Mai mult ca atât, nu s-a probat sub nici o formă legătura cauzală dintre suma pretinsă de reclamant a fi încasată în mărime de 604.829,30 lei și inacțiunea administratorului SRL „Resentarix” de nedepunere a cererii introductive în termenul prevăzut de art. 14 alin. (3) Legea insolvabilității, ținînd cont de specificul acestui temei de atragere la răspundere subsidiară la care s-a făcut referire supra.

Colegiul relevă că, deși formal ar exista un prejudiciu al creditorilor, fapta ilicită urmează a fi examinată sub prisma întrunirii tuturor elementelor sale, iar legea sancționează faptele ilicite concrete ale foștilor membri de conducere al debitorului insolvabil, care sunt prevăzute într-un mod restrictiv.

Colegiul reiterează că, pentru a fi angajată răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil este necesară întrunirea cumulativă a următoarelor condiţii, și anume: existenţa prejudiciului, comiterea unei fapte ilicite dintre cele enumerate de lege, existenţa legăturii de cauzalitate între fapta ilicită şi prejudiciu şi vinovăţia persoanei a cărei răspundere se cere.

La caz, în viziunea Colegiului specializat, Serviciul Fiscal de Stat, contrar prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, nu a demonstrat circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune

altfel.

Or, simpla existență a creanței nu impune instanța de judecată la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului, în lipsa culpei acestora și a legăturii cauzale dintre acțiunile/inacțiunile acestora și survenirea stării de insolvabilitate.

Astfel, pentru a stabili vina şi a atrage la răspundere subsidiară organele de conducere şi/sau de supraveghere a debitorului, urmează să fie întrunite anumite condiţii şi anume: să existe un prejudiciu, să existe o faptă ilicită, să existe un raport de cauzalitate între fapta ilicită şi prejudiciu, precum şi fapta să fie săvârşită cu vinovăţie.

Corespunzător, răspunderea nu devine automat operantă în toate cazurile în care pasivul social nu poate fi acoperit, ci numai atunci când se demonstrează că prin acţiunea culpabilă şi intenţionată, subiecţii vizaţi au cauzat starea de insolvabilitate sau prin săvârşirea unei fapte expres şi limitativ enumerate la articolul 248 din Legea insolvabilităţii, iar consecinţele acestora s-au materializat prin crearea, menţinerea sau aprofundarea stării de insolvabilitate, fiind necesar de a proba întrunirea cumulativă a condiţiilor de tragere la răspundere juridico-civilă.

Potrivit dispoziţiilor art. 1998 alin. (1) Cod civil, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune. Prin urmare, răspunderea patrimonială reprezintă o formă a răspunderii civile delictuale, care se angajează faţă de delincvenţi, în rezultatul încălcării unei obligaţii legale cu caracter patrimonial. În sensul dispoziţiilor menţionate, se subînţelege că, pentru apariţia răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplineşte temeiul răspunderii delictuale, iar temeiul răspunderii delictuale îl constituie componenţa delictului civil, care la rândul său include: prejudiciu, fapta ilicită, raportul de cauzalitate între fapta ilicită şi un prejudiciu şi vinovăţia. Acestea reprezintă condiţiile generale de antrenare a răspunderii delictuale, iar lipsa uneia exclude atragerea la răspundere a persoanei. De notat că, în contextul condițiilor generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale, instanţa argumentează că nu poate exista răspunderea delictuală dacă nu există culpa şi legătura cauzală dintre acţiunile persoanei implicate şi survenirea unui prejudiciu.

În aceste condiții, instanța corect a statuat că, instituţia răspunderii subsidiare nu este aplicabilă prezenta cauză, deoarece careva culpă în acțiunile Popova Irinei, pentru cauzarea stării de insolvabilitate a întreprinderii nu s-a depistat, nefiind administrate careva probe pertinente și concludente, ce ar dovedi că apariţia stării de insolvabilitate a debitorului este imputabilă anume pârâtei Popova Irina.

Respectiv, în speța dedusă judecății nu sunt întrunite condiţiile tragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil în baza temeiurilor analizate. Prin urmare, instanţa de insolvabilitate just a conchis asupra netemeiniciei cererii de atragere la răspundere subsidiară şi a respins acțiunea.

Astfel, instanţa de fond a supus aprecierii toate argumentele invocate de către apelant în cererea de atragere la răspundere subsidiară, identificînd care sunt condiţiile atragerii la răspundere subsidiară, și stabilind că în speță, cererea de atragere la răspundere subsidiară nu reține circumstanțele și/sau împrejurări de facto cărora li s-a datorat survenirea stării de insolvabilitate a întreprinderii debitoare.

În circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru consideră că prima instanță justificat și argumentat, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante, având în susținere cadrul legal aplicabil speței, corect a ajuns la de respinge acțiunea depusă de Serviciul Fiscal de Stat, iar toate argumentele apelantului invocate în apelul declarat nu au relevanţă, deoarece nu denotă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea hotărârii contestate şi urmează a fi respinse.

Astfel, din considerentele menţionate şi având în vedere că nu au fost constatate careva temeiuri de fapt şi de drept, doveditoare a ilegalităţii hotărârii contestate şi care ar duce la casarea acesteia, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge apelul ca fiind neîntemeiat şi de a menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 01 noiembrie 2024, ca întemeiată şi legală.

În conformitate cu art. 385 lit. a), 389-390 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ,

D E C I D E:

Se respinge apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat.

Se menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 01 noiembrie 2024.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii Braga Angela

Cașcaval Andrei